

NOVA PRAVDA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 3 din. na mesec. — Posamezna številka stane 75 pa. — erati po dogovoru. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini.

Kaos.

Ljubljana, dne 21. junija 1922.

Kaos, to je edino primerna beseda za naše politične razmere. Vsaka druga označba bi razmere ne označila tako točno. Pretečeni petek je nas, navadno ljudi, iznenadila vest, ki so jo prinesli dnevniki, da je Pašić podal demisijsko celokupne vlade. Poslal je brzobjavko kralju na Bled. Celo minuto so navedli listi, kedaj da je bila brzobjavka oddana. Od petka dalje je vse mirno. Medtem nismo ničesar slišali. Ne vemo, jeli kralj sprejel demisijo, ali ne. Nič ne vemo, da bi bil kralj poveril dosedanjno vladno, da vodi vladne posle tako dolgo, da ne imenuje nove vlade. Še nekaj značilnega se je zgodilo. Minister Pucelj je še posebej demisijsko niral. Pucelj mora že poznati gospode v Beogradu, in si je mislil »gvišno je gvišno«. Dvakrat zašito drži bolje.

Demisijsko niral je torej Pašić za se in za vse druge ministre, seveda tudi za Pucelja. Pucelj pa mora imeti vedno kaj posebnega. Zato je še posebej demisijsko niral sam za se. Sedaj pride pa najlepše. Pašić je v demisiji, Pucelj v dvojni demisiji, Pašić pa se ob enem pogaja s Puceljem, da naj ostane SKS v vladi, baranta za pogoje in vodi vladno dalje. In parlament sklepa v tem kritičnem času o najvažnejših zakonih, kakor o ameriškem posojilu, pri katerem se gre za številke, da človeku pamet zastaja in o državnem proračunu. Sedaj nam naj človek pove, kaka država in kaka politika je to. Soditi po jugoslovanskih listih, tudi po dobro informiranih, danes nihče ne ve, ali imamo vladno ali je nimamo, je li Pašić demisijsko niral, ali ni demisijsko niral. Listi poročajo o vsem mogočem, le o tem ne, kar bi bilo potrebno. Danes izvemo, da se tepejo radikali in demokrati, jutri se grizejo demokrati med seboj, potem izvemo, da je pri radikalih toliko in toliko struj itd. In vse to se imenuje jugoslovanska politika.

Če bi bil Pašić v demisiji, bi morali vendar zvedeti vsaj to, če je kralj demisijo sprejel, ali ne. Ako je kralj demisijo sprejel, bi moral biti Pašić poverjen, da vodi posle tako dolgo, da bo imenovan drugi ministrski predsednik. Na vsak način bi se pa Pašić v demisiji ne smel pogajati s stranko, ki je izstopila iz vlade. Toda kakor se vidi, je pri nas vse mogoče.

Medtem se pa že govori o vojaški diktaturi. Določen je baje že general Kosta Smiljanić. Čudno, čudno!

Moja duševna hrana.

(Iz delavskih krogov.)

Priprost delavec-zidar sem. Še nikdar nisem imel dovolj tega, kar nam je najbolj potrebno — hrane.

Pa čeprav sem le priprost delavec, vem, da imamo dvoje vrste hrane. Zato takoj povem, da bom govoril o duševni hrani. Opazujem svoje tovariše in vidim, da jim je ta hrana docela neznana in da jo ne prištevajo med najpotrebnejšo človeško potrebo. To je vzrok, da imamo v svojih vrstah toliko brezbriznikov, ki jim je vseeno, kako žive sami, kako živi svet okoli njih. Naše delavstvo se še ni dvignilo na ono višino, na katero spada in menda do tega še dolgo ne pride. Čemu se torej čudimo, če vsakdo lahko z nami pometa kakor in kolikor mu drago? Z menoj ne bi mogel nihče pometati, toda ker sem takorekoč osamljen,

Vsebina:

Vojaška diktatura? — Koliko znaša državni dolg? — Kupčija z ameriškim posojilom. — Razdor med slovenskimi demokrati. — Ribnikar proti Kocmurju. — Padec nemške marke. — Železniška nesreča v Rumuniji. — Kongres slovenskih agrarcev v Pragi. — Sokolski dnevi v Ljubljani.

sem žrtev onih, ki se tega ne zavedajo in katerim moram nehote slediti.

Malo nas je, ki se zavedamo, kaj je delavcu duševna hrana, a čeprav nas je malo, skušajmo vsaj svoj krog razširiti.

Duševna hrana delavca je izobrazba in predvsem dober list. Kdor časopisov ne bere, ta ne uživa vse hrane, ki mu je potrebna, ta strada pri polni skledi. Zato delavci, vsi ki še niste prišli do prepričanja, da neobhodno potrebujete v svojem življenju tudi duševne hrane, poslušajte me! Če že ne vsak dan, se vsaj enkrat na teden navžijem duševne hrane, ker sem naročen na delavski tedenik »Novo Pravdo«, ki je najboljša naša duševna hrana in ki poleg tega brani in ščiti delavski interes.

Naj ne bo torej med nami delavca, narodno čutečega delavca, ki si ne bi privoščil vsaj enkrat tedensko tudi duševne hrane. Posnemajte me in naročite se na »Novo Pravdo«. Tako se bo naš krog povečal in iz spanja prebujeno delavstvo bo z lahkoto uveljavilo svoje pravice.

Politične vesti.

Državni proračun sprejet v generalni debati. V petek je bilo prvo glasovanje o proračunu, in kakor je bilo pričakovati, je bil proračun v generalni debati sprejet. Za je glasovalo 208 poslancev proti — 44 poslancev. Pri tej priliki se je izvedelo tudi za dolgeve naše države. Vsota dolgov je strahovita. Franciji smo dolžni 1300 milijonov frankov, Angliji 25 milijonov funtov, kar znaša po današnjem kurzu tudi 1300 milijonov frankov, Ameriki 56 milijonov dolarjev, kar znaša 20 milijard kron. Vsega skupaj dolgujemo samo tem trem navedenim državam 97 milijard kron. Reči se mora, da je to prav lepa vsota. K temu dolgu pridejo seveda še drugi dolгови, tako da znaša cel dolg približno 200 milijard kron. Ker hočemo najeti, oziroma so že najeli novo posojilo od 100 milijonov dolarjev dobimo še novega dolga 32 milijard kron. Tako bo znašal cel dolg okoli 230 milijard K. Ako bi se obrestoval ta dolg samo po 5 odstotkov bi znašale letne obresti okroglo 12 milijard kron. — Eno se mora našim demokratom in radikalom priznati, dolgove so znali delati. Mislimo, da bodo te številke, ki niso izmišljene od nas, temveč jih je navedel na petkovi seji v skupščini predsednik finansijskega odbora dr. Voja Veljković, marsikomu odprle oči. Ako pa sedaj še pomislimo, da je vključ vsemu naravnost gorostasnemu dolgu vse gospodarsko življenje v razsulu, si lahko predstavljamo, kaka bo naša bodočnost. Pripomnimo samo, da so bili na vladi vedno radikali in demokrati. Vse drugo pa naj si čitatelj misli sam.

Poslanec Deržić za rudarje. V skupščini se je naš poslanec Ivan Deržić toplo zavzel za trboveljske rudarje. Njegov tozadevni govor bomo priobčili v celoti.

Predsednik demokratskega kluba, Ljuba Davidović, odstopil. Večkrat smo že poročali, da v demokratskem klubu v Beogradu ni vse v redu, ali pravzaprav nič ni v redu. Sedaj je odstopil celo predsednik. Dobro poučeni krogi pričakujejo, da bo prišlo v demokratskem klubu v kratkem še do hujših sporov in da se bo končno razbil. Nazadnje, tako pravijo, niti zlata vrv, ki so jo spletle banke okoli demokratskega kluba,

da jih podpira, ne bo držala. Škode ne bo nobene.

Najdostojnejši slovenski list »Jutro« je upeljal nov način borbe. Napada neprestano našega odgovornega urednika in mu liki občestnemu roparju grozi z revolverjem. Mogli bi tudi mi napraviti kaj sličnega, toda nam manjka za to »potrebne finese«.

Pašić poklican h kralju na Bled. Kralj je pozval Pašića, da pride na Bled, in da mu poroča o političnem stanju.

Same zahrbtnosti. Znano je, da politika ni bogve kako čedna stvar. Toda kar počenja politika pri nas, se mora človeku polagoma zgnusiti. Vse skupaj ni nič drugega, kakor osebne intrige in pri vsaki še tako važni stvari so glavne gonilne sile osebnosti. Človek dobi polagoma utis, da ljudem, ki so danes na krmilu, to so demokrati in radikali, ni nič več svetega na svetu, najmanj sta jim sveta država in narodnost. Pretekli teden so se vršili važni dogodki v Beogradu, ministri so odstopili, radikali so »brani« državo, demokrati so se »tepli« za narod, izgledalo je, da je na vidiku važen preobrat. Danes izvemo, da to ni bilo nič drugega, kakor lepa zahrbtnost Pašića in Pribečevića, katera sta zasledovala svoje osebne koristi. Če bi si politične stranke, kakor so naši demokrati in radikali, kje drugje iz naroda tako norca delali, bi jih bil že kedaj kar čez noč zapodil. Pri nas pa se dogaja, vsaj v Beogradu, da pravijo ljudje po kaki taki lumpariji: Pašić je lisjak. Ali je takemu narodu še sploh pomoči.

Ameriško posojilo. O ameriškem posojilu, ki ga je najela naša vlada, se čita sedaj v vseh časopisih. Toda nam se zdi, da se bo o tem še več pisalo. Beograjski dopisnik zagrebškega »Jutarnjega lista« piše, da se bodo slišale v kratkem o provizijah, ki so jih zaslužile pri tem posojilu gotove osebe, najneverjetnejše stvari. Torej bomo še zvedeli za marsikako lumparijo. Srb Rajčić, torej tudi za »Jutro« merodajna oseba, je izdal o tem posojilu brošuro, v kateri ga ostro obsoja. Rajčić pravi, da bo država prejela 72 milijonov dolarjev, vrniti pa bo morala 377 milijonov dolarjev. Pa pravijo demokrati, da se bo po tem posojilu valuta dvignila. Pri nekem ministru se je že dvignila, dobil je baje 24 milijonov provizije za slučaj, če se posojilo sklene in sprejme. Sedaj razumemo, da pravijo naši »državotvorci« vedno, da se valuta dviga. Do sedaj namreč nismo vedli, da je to tudi dvig valute, če se dviga samo v nekaterih žepih. O, kako smo bili neumni! So ljudje v Ljubljani, ki so pametnejši, več je takih, ki so znali »dvigniti« valuto.

Slovenski demokrati so se kakor vse kaže popolnoma razcepili. »Slov. Narod« in »Jutro« sta si v laseh. Prihodnje volitve bodo napravile temu nesoglasju konec. Na pokopališču se pobotajo tudi najhujši sovražniki. V grobovih najdejo nemirna srca pokoj. Vprašanje je le še, če bodo zadovoljni s skupnim nagrobnim spomenikom. Najbrže ne! Mladini bodo hoteli biti pokopani tako, vsaj tako se glase naše informacije, da bodo ležali z obrazi proti Jutrovi deželi, kakor mohamedanci, ki gledajo proti Mekki. — Allah jim bodi milostljiv sodnik.

Razprava Ribnikar — Kocmur. V torek se je vršila pri okrajnem sodišču razprava o tožbi g. Adolfa Ribnikarja zoper g. Ivana Kocmurja, ravnatelja Okrajne bolniške blagajne zaradi žaljenja časti. Pred kratkim se je nam-

reč vršila pri bolniški blagajni preiskava, ki jo je ukazal oddelek za socialno politiko. V tej preiskavi si je hotel pridobiti posebne laborike dični tajnik JDS Majcen, ki je zbrusil precej peta, ko je zbiral obtežilni »materijal«. Tekom preiskave je Majcen uporabljal tudi seznam nameščencev bolniške blagajne, ki je bil zelo sličen z nekim izkazom, ki ga je bila svoj čas predložila bolniška blagajna oddelku za socialno politiko. Ravnatelj Kocmur je zahteval, naj se to ugotovi v zapisniku, ker mu ni vseeno, odkod ima Majcen svoje podatke. Majcen je namreč igral vlogo nekakega obtožitelja bolniške blagajne in je na tak način nastopal tudi na shodih izven komisije. V tem smislu je g. Kocmur tudi pisal neko pismo namestniku g. Hribarju. S tem dopisom pa se je čutil g. Ribnikar kot šef oddelka za socialno politiko hudo prizadetega in je vložil zoper Kocmurja kar ovadbo zaradi hudodelstva obrekovanja. Državno pravdnništvo pa je to ovadbo vrglo v koš in je tudi ustavilo postopanje zoper Kocmurja zaradi pregreška žaljenja uradne osebe po § 104. srbskega kazenskega zakona. Tako je bil Ribnikar prisiljen, da išče svojo čast pri okrajnem sodišču s tožbo zaradi žaljenja časti. K današnji razpravi g. Ribnikarja ni bilo, ker se zdravi na Krku. Pri poskusu poravnave je navzoči g. Kocmur odklonil, da bi dal g. Ribnikarju kako drugo izjavo nego ono, kar je navedel v svoj zagovor. Zastopnik Ribnikarjev, dr. Klepec, je preciziral obtožbo, zastopnik Kocmurjev, dr. Jelenec, je pa ugovarjal pristojnosti okrajnega sodišča, ker bi obtoženo dejanje, če bi bilo podano, tvorilo pregrešek žalitve uradne osebe, sicer je pa ponudil dokaz resnice za vse trditve, ki se nahajajo v inkriminirani vlogi. Sodnik je razpravo preložil za neodločen čas v svrhu predložitve dokazov. Tako se nam poleg drugih političnih pravnih obeta še ena, ki bo nekoliko posvetila v delovanje demokratske stranke in njenega političnega tajnika Majcena.

Svetovni pregled.

Poljska. Poljska vlada je izdala ravnokar statistiko ljudskega štetja, ki se je izvršilo lansko leto. Po tej statistiki šteje poljska republika brez vojaštva, Gornje Šlezije in Vilne 25,372,437 prebivalcev. Poljakov je 17,359,883, drugih narodnosti 8,012,564, to so Rusini, Belorusi, Litavci, Židi in Nemci. Na Poljskem živi torej 31.6 odstotkov ljudi, ki niso Poljaki. Ako se pa vzame še prebivalstvo Gornje Šlezije in Vilne se spremeni razmerje nepoljskega prebivalstva še v večjo škodo Poljakov. Drugih narodnosti je potem na Poljskem 38 odstotkov, torej ne veliko manj kakor polovica. Ta statistika je nas razočarala. Te razmere je zakrivila Poljska s tem, da je potegnila svoje meje s pomočjo entente globoko v Rusijo. Ogromno večino tujih narodnosti tvorijo na Poljskem Rusini in Belorusi. V petih vzhodnih vojvodinah stanuje samo 1,976,680 Poljakov, medtem ko je tam 6,387,990 Rusinov in Belorusov. In to po štetju poljske vlade, ki gotovo ni štel Poljakov v škodo. Po tej statistiki, ki je taka, da je zaprla celo poljskim listom sapo, se Poljsko ne more računati med narodne, temveč med narodnostne države. Parlament je sicer sklenil pred kratkim nov volilni zakon, ki je tak, da bodo nepoljske narodnosti dobile le 10 do 20 od 432 poslancev. Tako je delala tudi Ogrska pred vojno. Ako se bo delalo tako, bo ostala slovanska vzajemnost seveda le pobožna želja.

Avstrija. Slabi položaj Avstrije se spozna najbolj na tem, da strahovito gine poštenost. V državni akademiji glasbe in upodobljajoče umetnosti na Dunaju so kradli vse vprek. Predstojništvo akademije je bilo prisiljeno razglasiti, da se bo od sedaj naprej moralo preiskati vsakega, ki zapusti akademijo. In tako preiskuje vratar vsak dan vse dijake in nastavljenec akademije. — Zena bogatega veletovarnarja je povabila družinske prijatelje na malo večerjo. Pri tej priliki so ji ukradli povabljeni prijatelji zlato, z dijamanti posejano tobačnico, vredno 4 milijone kron (seveda avstrijskih). — Neki Dunajčan je izračunal, da se rabi za nakup malenkostnih vsakdanjih potrebščin 1 milijon kron. Hvala bogu, pravi dalje, da je avstrijska vlada toliko uvidna, da je začela izdajati tako priročen papirnat denar, da se more en milijon kron z lahkoto spraviti v telovnikov žep.

Francija ima vsled tega, ker nemška valuta stalno pada, silno veliko skrbi, kako bo Nemčija plačala, ako je njen denar vsak dan manj vreden? K temu za Francoze perečemu vprašanju piše »Le Journal«: »Katastrofalni padec marke nam dela mnogo skrbi. Se bo marka zopet dvignila? Ali bo padla mogoče popolnoma? Bo li Nemčija sploh kedaj plačala dolge? In kedaj? Poljaki, mojštri v anekdotah, imajo za vsak slučaj pripravljeno prispodobo; tudi za naš slučaj jo imajo: Kmet se premetava po postelji in ne more zaspati. Na vprašanje, kaj mu je, pove ženi, kaj ga tlači. »Jutri bi moral plačati sosedu večji znesek,« pravi, »toda prvi vinar k temu znesku mi manjka. Kdo mi odvzame te skrbi?« »To bom že naredila jaz,« pravi žena, se obleče in gre iz hiše. Ko se vrne, pravi možu zadovoljno: »Bila sem pri sosedu in sem mu povedala, da ti jutri ni mogoče plačati dolga. Sedaj ima on tvoje skrbi; ti pa moreš mirno zaspati, dragi moj!«

Italija. V Veroni stavkajo učitelji, ker se jim draginske doklade niso izplačale. Tudi v Italiji je kaj takega mogoče. Popolna anarhija mora vladati v Cremoni. Fašisti so zasedli občinsko hišo in so socialistične občinske svetnike in uradnike enostavno napodili. Pozneje pa so mestno hišo zažgali. Pa tudi v drugih mestih se dogajajo slične stvari. Vojaštvo in policija prideta seveda vedno — prepozno.

Nemčija je danes središče, okoli katerega se suče ves svet. Cela ententa se vprašuje dan za dnevom, bo Nemčija plačala svoje dolge? In kdaj jih bo plačala? Nemška valuta pa pada od dne do dne, nemška marka je danes veliko manj vredna, kot naša krona. In vsak novi padec marke, vzbuja nove skrbi v

Parizu, v Londonu, v Rimu in drugod. Trdijo, da Nemci sami uničujejo svojo valuto; mogoče je nekaj resnice na tem. Vsekakor je čudno, da vznemirja padec nemške krone entento veliko bolj, kakor Nemce same. Nemška vlada je to tudi že izjavila, da ji je nemogoče, da bi plačala vojno odškodnino. Nemški odpotniki so to javili reparacijski komisiji v Parizu. Uradno poročilo reparacijski komisiji pravi v glavnem, da je najnovejši, močni padec marke zrušil popolnoma nemško državno gospodarstvo. Vsi davki, katere je Nemčija predpisala za leto 1922, in ki vsebujejo tudi vso vojno odškodnino, plačljivo v teku 1922 so postali naenkrat nedostopni, ker je marka tako močno padla. Davki so bili proračunani po dolarjevem kurzu 285, danes pa velja dolar nad 500 mark. Tako se je vrednost davkov znižala na mah na polovico in nemška vlada ne razpolaga z zadostnim kapitalom, da bi mogla plačati vojno odškodnino. Nemška vlada prosi sedaj entento, da bi počakala na odškodnino do leta 1925. Prej, pravi Nemčija, ji je enostavno nemogoče plačati. Ententini državniki se vozijo sem ter tja, sedaj se zberejo v Parizu, sedaj zopet v Londonu in premišlujejo, kaj jim je narediti. Francozi so nepopustljivi in zahtevajo plačilo na vsak način. Naj se zgodi kar hoče, Nemčija mora plačati. Tudi iz Anglije se slišijo posamezni tak glasovi. Naj postane Nemčija prekomogoče bankrotna, piše n. pr. »Daily Mail«, bodo morali vsaj Stinnes in njegovi prijatelji izpremeniti svoje metode. Večina Angležev pa ni tega mnenja. Večina namreč misli, da bi bilo veliko bolje, če se Nemčiji pomaga, da bo mogla s časom vse poplačati. Danes se še ne ve, katero stališče bo prodrlo, najbrže bo ententa tako dolgo premišljevala in kolebala sem in tja, da jo bodo dogodki prehiteli. Ako bankrotira Nemčija, ji morajo slediti vse druge države, katerih državno gospodarstvo sloni ravno na nemški vojni odškodnini, to sta pred vsem Francija in Italija. Kaki preobrati bodo sledili takemu velikanskemu polomu, si lahko predstavljamo. Cela svetovna vojna je prava malenkost proti vsemu temu, kar mogoče v doglednem času doživimo.

V Nemčiji sami pa morajo biti razmere tudi silno napete. Razum slabega gospodarskega položaja, ki tišči k tlem najbolj delavski stan, so tudi politične razmere naravnost zastrupljene. Stojita si nasproti dva tabora, ki sta si skrajno nasprotna. Na eni strani so republikanci, ki se sestavljajo iz socialistov vseh struj in katoliški centrum, na drugi strani velekapital in meščanstvo, ki bi radi poklicali nazaj Viljema in zopet razvili nemški imperijalizem,

sličen onemu pred vojno. Država je prepletena s tajnimi organizacijami, ki čakajo na ugoden trenutek. Politični umori in atentati, ki sledijo drug drugemu, dovolj osvetljujejo razmere, ki vladajo v Nemčiji. Te tajne organizacije segajo tudi v Avstrijo in ravno te dui smo izvedeli, da je v Beljaku nastanjen bavarski general z mnogimi bavarskimi častniki, ki organizirajo tam takozvane »Orgeschbände«. To je dokaz, da monarhistične organizacije v Nemčiji niso pripravljene samo za notranji boj, temveč da nameravajo tudi še nekaj drugega.

Rumunija. Balkanske razmere, ki vladajo v Rumuniji, so povzročile strašno nesrečo. V nedeljo se je podri železniški most, ravno ko je peljal čez en brzovlak, ki vozi iz Bukarešte v Budimpešto. Vlak je padel v reko. Mrtvih je nad 100 oseb. V Rumuniji tudi samo politizirajo in gledajo, kje bi se dalo kaj zaraditi; posledice take korupcije so potem take nesreče.

Anglija. Angleška delavska stranka bo kandidirala pri prihodnjih volitvah v parlament znamenitega pisatelja Wells-a.

Politični atentati. Politični atentati se v zadnjem času čudovito množe. To je dokaz, kako bolne so politične razmere v vseh evropskih državah. Skoraj ne mine dan, da bi se ne streljalo na kako znamenito osebo. Včasih so napadali vladarje, ko teh primanjkuje, so prišli na vrsto predsedniki, ministri in politiki. Zadnji teden sta bila izvršena v Parizu kar dva atentata. Eden na predsednika francoske republike Millerand-a, drugi na ministrskega predsednika Poincaréa. K sreči sta se oba atentata izjalovila.

Združiti vse socialistične stranke se je posrečilo pretekli teden na Nemškem. Sedaj se pogajajo tudi meščanske stranke proti socializmom. Zanimivo je, da se je postavil katoliški centrum na stran meščanskih strank. V merodajnem trenutku so torej katoliški socialistični hujšaki nastopili proti delavstvu in se zvezali s kapitalisti. To naj si zapomnijo tudi naši bivši komunisti, ki tečejo danes čez drn in trn za SLS. SLS je bratska stranka centruma in bode ob prvi priliki ravno tako pokazala delavstvu hrbet, kakor ga je pokazal nemški centrum.

Vseslovanski agrarni kongres v Pragi. Kakor poročajo češki listi, se bo vršil oktobra t. l. v Pragi kongres agrarnih strank Čehoslovaške, Jugoslavije, Poljske in Bulgarske. V glavnem bodo na kongresu obravnavali o skupnem nastopu agrarnih strank v vseh slovanskih državah. Ob enem mislijo, da bo ta kongres velike zunanje politične važ-

nosti, ker so kmetske stranke v slovanskih državah jako močne ter se smatrajo kot državotvorne in kot take merodajne tudi za zunanjo politiko.

Poročila z dežele.

Shodi NSS pri Celju. — V nedeljo, dne 23. t. m. se vrši javen shod NSS v Poljčanah, na katerem poročča tov. Dobovišek, v nedeljo, dne 30. t. m. pa se vršita shoda ob 8. uri zjutraj v Velenju in ob 3. uri popoldne v Šoštanju. Na obeh shodih poročata tov. narodni poslanec Brandner in tov. Dobovišek iz Celja.

Celje. »Naprej« prinaša v 160. številki pod naslovom »Narodni socialisti« zasmehljivo poročilo o našem občnem zboru v Gaberjahu. Resnici na ljubo konstatiramo, da ni bilo navzočih niti 6, še manj pa 8 oseb. Tam sta bila samo tov. Dobovišek in pa poročevalec »Napreja«. Kar se pa tiče mladine, naj bo dopisnik potolažen, ker mu je gotovo znano, da ima naša mladina pri Wilsonu v Gaberjah svoj lokal in se vsak večer tam zbira. Tako je tudi ob času občnega zbora bila tam in čakala na vajo tamburaškega zbora. Več objektivnosti, pa manj laži, gospodje sodrugi! Kulture vam pa res manjka, prav krvavo manjka. Torej na delo, malo kulture dajte v svoje vrste — kulture, potem se oglašajte!

Gornji grad. — V nedeljo, dne 9. julija t. l. se je vršil pri nas po rani maši v Mikuševi gostilni javen shod, ki je bil kljub temu, da so se nabili plakati šele zadnji večer, in kljub temu, da se je vršil isti dan romarski shod pri Sv. Francišku, jako dobro obiskan. Poročal je tov. Dobovišek iz Celja, ki je razvil program NSS in nam podal jasno sliko današnjega političnega položaja v državi. Za svoja izvajanja je žel vsestransko odobravanje. Sklenilo se je v najkrajšem času ustanoviti lastno organizacijo v Gornjem gradu.

Guštani. — »Naprej« od 1. julija se je razburil radi članka »Nacionalizem v internacionali«, ki je bil objavljen v »Novi Pravi«. Listu bi svetovali, da odgovarja stvarno, ne pa, da napada društvo, ki s političnimi organizacijami nima prav nobene zveze. Društvo ve samo, kaj je v narodnem oziru prav ali ne. Mi smatramo sotrudnike lista, ki ne odgovarja, kakor bi moral, za ljudi one kategorije, katerim se lahko reče: »blagor jim, ki so na duhu bolni, ker njihovo je nebeško kraljestvo...« Pristaši NSS ter pristaši nasprotnih

Mali, pa resnični ljubavni dogodek.

»Najlepšo ljubezensko dogodbico iz predpusta, kdo jo zna povedati?«

»Svojo lastno,« se je oglasila mlada nevesta z žarečimi očmi. Toda ni se mogla prav izraziti, bila je vsakdanja dogodba. »Nočemo se omejiti samo na predpust,« pravi star gospod, »temveč odprimo vrata dogodkom in spominom ter raznobarnim slikam.« Vse je molčalo. Oglasila se je mlada gospa Ida: »Jaz vem eno tako dogodbico, tako lepo in duhtečo in žalostno, da bi jo rada povedala.«

»Vi,« so rekli drugi, »Vi ste umetnica zakonskega življenja, prinašate solnčno svetlobo v svoj dom. To pa nima z ljubeznijo, z ono ljubeznijo, o kateri hočemo govoriti, ničesar skupnega.«

»In vendar,« je rekla trdovratno mala gospa, »vam hočem dogodbico povedati, jaz sama sem jo doživela, jaz, čez. Ne ponašajte se s svojim človeštvom, s prednostimi človeške duše, z razločkom čustev! Ljubezen je del narave, je prikazen, ki živi povsod. Morebiti boste razočarani. Povedati vam hočem ljubezensko dogodbico iz življenja mojih kanarčkov. Kdor pozna mojo vilo, ve, da ima jedilnica na oglu mali prizidek. Tu stoji kletka s kanarčkov samico. Pred drugim oknom, stoji zopet kletka, v kateri se nahaja kanarček samec. In ko pride prvi čut pomladi, še predno so odprli beli

zvončki svoje sladke oči, kliče samica v kletki. Kliče in vabi in samec poje svoje pesmi, najprej tiho, vedno glasneje in glasneje, in ko začne čvrčati in zmagoslavno prepevati, tedaj je čas svatbe. Obema kletkama odprem vrata in samica zleti k njemu. In sedaj se prične veliki boj hotenja, odpora... in končno sporazumljenje. Nekaj tednov leže nato v gnezdu mala jajčka. Mati vali, oče donaša jed, prastara pesem, ki se ves čas ponavlja v naravi.

Letos je ostala samica nema. Ni prišlo glasu iz njenega kljunčka. Dajala sem ji sladkorja, dajala izbrane hrane, vse zastoni, ostala je nema. Nekega jutra zapazim na oknu ščinkovca, lepega, pisanega ščinkovca, kako na oknu stoji hrepeneče gleda tujo samico. In vsako jutro pride ščinkovec na okno, in vsako jutro se pogledujeta s samico. Toda velika šipa ju loči. Iz radovednosti pustim nekega dne okno odprto in ko pogledam čez nekaj časa skozi odprta vrata, sedi ščinkovec na kletki in poljubljuje svojo ljubico. Komaj me zapazi, že odleti in se zmagoslavno dvigne v zrak.

Ta slika se ponavlja dan za dnem, dokler traja pomlad. Zunaj na oknu ščinkovec s svojo vročo ljubeznijo v srcu, v kletki blede samica z velikim nemim hrepenenjem, na oni strani zopet kanarček samec, ki ostane kljub temu, da pošilja v pomlad najbolj vroče ljubezenske pesmi, zapuščen — neuslišan.

Kaj pravi rabi Smeh?

Rabije imenujejo židje svoje ljudske učenjake, katerih učnost pa obstoji seveda samo v znanju židovske vere. Rabi Smeh pa se smeje sam in pravi tudi druge k temu, da se smejejo. To je mož, ki je po svoje učen kot pridigar, poleg tega pa skrajno šaljev. Živi seveda v Galiciji, po poklicu je muzikant, po veri Žid. O njem se pripoveduje vse polno dogodbic. Nekaj jih hočemo podati tudi našim čitateljem v kratek čas.

Na Rusko-Poljskem je živel Josele Grünvurstl. Bil je zelo bogat človek, težave pa mu je delala njegova debelost. Obrnil se je na čudežnega rabija v Poznanju ter ga poprosil za svet, kaj naj stori, da postane zopet tanek kakor jelka. In čudežni rabi Grätz — on in njegov rod sta že izumrla — mu je svetoval, da potuje v Marijine Laze na Češkem. Josele Grünvurstl se vsede na železnico in se odpelje v kopelj. Tam ostane dolgo časa in se vrne ravno tako debel, če ne še bolj, kakor je prišel tja. Ko pride domov, je njegova prva pot k rabiju, da ga pošteno ošteje, ker mu je svetoval nekaj, kar ni nič pomagalo.

»No, rabi, ali sem postal bolj suh,« se razkorači pred njim. »Niti za deko nisem shujšal. Rekel si mi

pa, da bom shujšal, če potujem v Marijine Laze...«

»I seveda,« je odgovoril rabi, »to sem rekel. Ste pa li tudi tje potovali? Niti koraka niste napravili, ampak ste se peljali z železnico...!«

»Kedaj počivaš po jedi?« so vprašali rabija neke male ogrske židovske občine njegovi prijatelji.

»Po jedi,« je odgovoril rabi, »se vleže ona za eno uro...«

»Kdo... ona?«

»Kdo... moja žena!«

»Vprašam Te vendar, kedaj počivaš Ti?«

»No,... kadar ona spi, tedaj imam mir in tedaj počivam.«

Veilchenduft je imel zelo v čislilih dobro jed. Jedel je vedno z vidnim tekom ter predvsem rad govoril o kuhinjskih umetnostih.

Neka tercijalka mu je to očitala. (Tudi židi imajo tercijalke.) »Gospod rabi, ne morem razumeti... tako velik učenjak ste... tak globok mislec, tako pametna glava... kako morete toliko upoštevati take ničnosti, kakor je n. pr. kaka posebna jed?«

Rabi je odgovoril čisto mirno:

»Misliš li, brumna duša, da je dobra jed samo za neumneže na svetu?«

Oče pravi svojemu sinu: »Dekle, ki jo hočeš vzeti za ženo, mora imeti dve lastnosti. Prvič, mora biti tako lepa, da bi si jo zaželel za ženo

strank, osobito pa mnogo takih SSJ odobravajo zadnji dopis v »N. P.«. Mnogi so izjavili, da je vsebina članke istinita, da jim je članek dal povod, da preiščujejo o drugih političnih smernicah, ki vodijo do pravega socializma, do socializma, kjer bo slovenski delavec imel odločilno pravico, ne pa, kjer odločuje Nemec, oziroma tujerodec ali takozvani 19 socialisti. Smešna je izjava o izključanju sodruge Abšnerja. Tega so proglasili mrtvim, ko je bil za Jugoslavijo že zdavnaj pokopan. Sedaj je v Avstriji, seveda pristaš internacionale, torej vaš! Vi pa ga zatajujete. — Gospodje, poznate li morda Miho Božiča na Holmcu? Tudi on je član vaše organizacije, je član Heimatsdiensta in Miesthalerbunda, izven tega denuncijant in tihoapeec, lepa figura v vaši sredini. Ne mislite, da je samo on tak. Takih tipov je več med vami in to celo takih, ki stoje odboru jako blizu in študirajo strankine statute. Da so bili vaši nasveti utemeljeni, je razvidno iz dejanj dveh vaših zaupnikov, katera sta, in to pismeno, vašemu odboru predlagala, da se izvoli pri prihodnjih občinskih volitvah županom Nemca, kapitalista in Rudolfa Brundula star. Ako hočete, izsestvalca proletarijata, trgovca vam povemo tudi ime teh dveh dajčinternacionalov. Gospodje, kdo je leta 1919 branil pri poskusnem glasovanju delavcem, da se izjavijo za Jugoslavijo?! Kdo je isto leto, ko so Nemci zasedli te kraje, delavce silil, da se izjavijo za Avstrijo?! Gospodje, še so med vami nekdanji sobojevniki »Raubwelta«, še so oni prepričani nemškomisleči renegati, nemškonacionalni šovinisti, saj so bili verni sluge nemških valpetov. Da so vsi danes pri vas, je naravno; oni potrebujejo plašč, ki zakriva njihovo nacionalno, šovinistično delo po naročilu »Miesthalerbunda«, vi potrebuje »Stimmvieh«. Nam pa je treba delavcev, ki se hočejo boriti za prave socialistične pravice. Zato kličemo: »Naprej v boj za jugoslovanski narodni socializem, naprej za vseslovanski narodni socializem, naprej za socializem celega sveta!«

Maribor. — Patent izkoriščanja si je zaslužil gospod Jožef Kugi, policijski sluga in posestnik bogate žene, ki ima na kašaku krasen vinograd. Omenjeni si je lansko jesen najel viničarja Jožefa Murška s štirimi delavnimi močmi, ter mu obljubil hasek od treh krav ter vse drugo, kakor je imel prejšnji viničar. V zimskem času pa je viničar Muršek dobil s tem, da se je omožila njegova svakinja, še peto delavno osebo k hiši, kar pa gospodarju ni ugajalo in je radi tega zahteval, da se mladoporočenca odstranita, kar

se je tudi zgodilo. Koj po odhodu teh pa je g. Kugi pokazal svojo velikodušnost in gorečnost socialnega sočustvovanja s tem, da je radi odhoda mladega para odvezel viničarju nad 2 tretjini deputatnih njiv. Viničar si je moral najeti deklo in še druge delavce, da so mu pomagali pri vinogradniških delih ter jih do 500% dražje plačeval nega je njega plačeval gospodar Kugi. Toda dobri gospod Kugi je uvidel, da je vse najvažnejše delo v vinogradu opravljeno in se je hotel polastiti tudi haske viničarjevih krav. Vzrok za to si je pripravil s tem, da je začel pritiskati na viničarja, da mora deklo odsloviti, kar je pošten in nič slabega sluteči viničar tudi storil 1. t. m. In glej ga spaka! Komaj je deklo odmaknila pete, že je gospod Kugi odvezel viničarju dve kravi, ki sta največ dojile, viničarju pa je pustil samo eno kravo, ki ni dajala skoraj nič mleka. Ker pa se je viničar Muršek radi tega pri občini v Lajtersbergu pritožil, je na dan razprave visoko leteči gospodar Kugi viničarja, ki mu je dokazal laži, vrgel iz viničarije, češ: sedaj imam delo opravljeno, viničarja zunaj in vrhu tega še vse to, kar bi pripadlo viničarju. Toda o tem bomo še govorili pred sodnijo. V takih pripetljajih je pač dovolj jasno dokazana živa potreba nacionalnega socializma, ki hoče delati na to, da se odvzamejo vsakemu izkoriščevalcu sredstva, ki mu dajejo moč in možnost pustolovščine, potem pa, bodisi da se to dogaja na kmetih ali v tovarnah ali v rudnikih ali kjerkoli si bodi. Sedanjost je kar prenapolnjena z najpodlejšimi vrstami izrabljanj delavskih množic od strani raznih privilegirancev, ki ne privoščijo ubogemu proletarijatu niti toliko, da se pošteno nasiti, nikari še obleče. In na svojo veliko žalost moram konstatirati, da se pri nas od dne do dne bolj in bolj neguje kapitalistični boljševizem, ki je po bistvu gorji od ruskorevolucionarnega, in prepričan sem, da je za odpravo tega poklicana edino le naša nacionalna socialistična stranka. Zatorej na plan vsi, ki čutite pritisk izkoriščevanja! Zbirajte novih soboriteljev med vsemi vrstami delavstva in stopajte za zastavo NSS v boj proti današnjemu režimu! —

Konrad Zmuderl.

Stanovanjski urad v Mariboru se šele pripravlja, da uvede kontrolo glede veličine stanovanj, kakor je povedal župan Grčar v zadnji seji obč. sveta. Ta pregled bi se bil lahko že zdavnaj izvršil, pa županu in drugim gospodom ni na tem. Seveda je bolj komodno sedeti v uradu in oddajati stanovanja, za katera zvedo stranke same. Tiste stranke pa, ki so ga izsledile, pa seveda, sa-

mo ob sebi umevno, ne smejo dobiti stanovanja, ampak druge. — Kedaj bo začela občina kaj zidati, se še ne ve. Menda »študirajo plane«. Bojimo se pa, da bo še na načrte zapadel sneg. Kaj pomagajo vsi sklepi, če jih ne marajo izvrševati!

Kdo je župan v Mariboru? Svet misli, da je naš župan g. Grčar in gospodari njegova stranka na magistratu. Kakor pa kažejo razmere, županuje Grčar samo po imenu, dr. Leskovar pa v resnici. Kakor hoče in želi dr. Leskovar in njegova stranka, tako se vse zgodi. Zaradi lepšega pa včasih pozabljajo ti zvesti zavezniki v javnosti malo drug drugega, na tihem pa se smejejo in manejo roke.

Elektrika v Studencih pri Mariboru hodi kljub svoji hitrosti in brezbriznosti za gotove ovire »trnjevo pot« po zaslugi naše socialdemokratske večine v občinskem svetu. Imajo že nešteto pravomočnih sklepov, pa ko pride do odločilnega glasovanja davkoplačevalcev, znajo naš g. župan vselej tako zasukati, da ne pride do zaključka in da imajo za norca oblasti, zastopnike raznih tvrdk, davkoplačevalce in sami sebe. Če bi se držali sklepov obč. odbora in prav postopali, bi že kedaj imeli elektriko in sicer za precej stotisočev ceneje, kakor bi jo uvedli sedaj, ko so cene poskočile. Pa so rekli, da morajo počakati na potek genovske konference, ki bo prinesla tudi Studenčanom elektriko mnogo ceneje! Toda niti Čičerin, ki se je tam za vse zanimal, se na genovski konferenci ni niti najmanj baval s studenško elektriko! Vse bližnje vasi imajo že električno razsvetljavo. Kar so zmogli preprosti konservativni kmetje, tega ne zmorejo naše »brihtne, napredne« glave v občinskem odboru.

V Studencih je rešil iz Drove na Vidov dan dljak Ferdo Kavčič poduradnika juž. železnice, nekega D., ki se je že boril s smrtjo. V skrajni sili je razbil Kavčič ključavnico, s katero je bil pripet čoln in hitel potapljačemu se na pomoč ter ga otel v zadnjem trenutku. Sedaj se jezi posestnik čolna, Majhenič, in hoče imeti novo ključavnico. Dljak je reven in je ne more plačati. Otihi g. D. pa hodi vsak dan mimo rešitelja lepo ponosno in se niti ne zmeni zato, da bi se mu vsaj zahvalil z besedo in poravnal škodo, ki je nastala pri njegovi rešitvi iz smrtne nevarnosti.

Iz Splita. »Novi list« prinaša vest, da se vrste narodnih socializmov vedno širijo in da se organizacija močno razvija. Načelstvo stranke je sklenilo, da se bodo v prihodnjih dneh vršili po celi splitski okoliščini javni shodi in sestanki. Načelnik stranke tov. Tartaglia bo priredil shode in sestanke v Šibeniku, Perkoviču, Visu, Klisu itd.

»Narodni Socialist« v Splitu. »Novi list« bo imel odslej pondeljkovo prilogo »Narodnega Socialista«, ki bo prinašal vesti iz stranke in dopise iz raznih krajev. Tako bo tudi Split redno obveščen o gibanju naših vrst.

Tedenske novice.

Politični klub NSS sporoča vsem svojim članom, da se članski sestanki ne vrše do 1. septembra t. l. Pred začetkom rednih sestankov bo vsak član pismeno vabljen. — Tajnik.

Shod NSS v Radečah. V nedeljo ob 7. uri zjutraj se vrši na trgu v Radečah javen shod NSS. Pozivljemo vse tovariše in somišljenike, da se ga polnoštevilno udeležijo.

»Jutrove groznje.« — V nedeljski številki grozi in žuga »Jutro« s svojo maščevalno roko našemu uredniku Kravosu ter ga ob 12. uri svari, da preneha z gonjo proti demokratsko - jutrovski kliki. Namigava, da se bo drugače nekaj zgodilo, nekaj groznega! — Mi na to gospodom okrog »Jutra« prav prostodušno odgovorjamo: Mi se za demokratsko - jutrovske groznje doslej nismo prav nič ozirali in se tudi v bodoče ne bomo; šli bomo svojo pot, ki nam jo začenja program NSS in pa njeni pristaši. Vsi izbruhi, ki so že prišli in ki še pridejo, niso mogoče kake osebe.

ne mržnje do gotovih gospodov, ampak odmev glasu našega ubogega delavnega ljudstva, ki trpi in to brez potrebe pod našnjim brutalnim režimom, vpeljanim od par oseb, katere so si znale trenotno prilaistiti gospodstvo nad nami in ki hočejo predstavljati zastopnike slovenskega naroda napram našim bratom Srbom. — Gospodje okrog »Jutra« naj bodo prepričani, da pobijanje tega sistema na dostojen način in po zasluženju te klike ne bo prenehalo, ako nam tudi našega urednika tov. Kravosa jutrovski jugofašisti ubijejo, kakor je posneti iz groznje »Jutra«. Vedite, da ima NSS še dosti in veliko hujših ter radikalnejših Kravosov. Sicer pa se nam čudno zdi, gospodje, zakaj grozite našemu uredniku? Ako želite ta način boja, prostost vam. Postrežemo Vam s protislugo tudi mi. — V zadevi dr. Rybáfa pa »Jutru« ne bomo odgovarjali, ker moža preveč spoštujemo, da bi z njegovim imenom govorili in odgovarjali mladoliberalni nesramni kliki, ki ni vredna, da bi dr. Rybáfu osnažila čevlje. To mislimo, da je tudi obče mnenje odštevši peščico jutrovcev.

Dr. Marjanovič iz Zagreba, član »Novinarskega društva« je 19. t. m. došel v Ljubljano, da z ljubljanskim lokalnim odborom uredi ter reorganizira vse zadeve pri neodvisnem dnevniku »Jugoslavija«, ki ga je to društvo kupilo od g. Peska. — Ker so nam znane intencije tega društva in se v celoti strinjamo s programom, ki ga je sedaj prevzela od »Slobodne Tribune« tudi »Jugoslavija«, priporočamo ta list vsem našim somišljenikom.

Širite »Novo Pravdo«, ki je najbolje urejevan tednik. V našem listu najdete vse važnejše zadeve, ki prihajajo na dan od tedna do tedna, kratko skiciran notranji in zunanji politični položaj, razna gospodarska vprašanja, poročila o delovanju NSS, lepe in poučne podlistke, skratka vse, kar mora človek v današnjih časih vedeti. »Nova Pravda« naj prodre v vsako delavsko in kmečko kočico ter tam tolaži naše ubogo ljudstvo, ter jim oznanjuje boljše čase, ki gotovo pridejo. — Somišljeniki, vsi na delo za »Novo Pravdo«!

Urednik Kravos oproščen, poslanec Mermolja propadel. Vzklicni senat je pod predsedstvom višjega sodnega svetnika Ravnikarja razpravljal o vzklicih posl. samostojne kmetijske stranke Mermolje in urednika »Nove Pravde« Kravosa radi delne obsodbe pred prvo sodno instanco. Urednik Kravos je bil takrat obsojen na 200 dinarjev, ker je na viničarskem shodu v Pesnici dne 19. marca t. l. očital samostojni kmetijski stranki: »Vi ste se prodali vladi! Radi medklica: »Vi ste se prodali tudi meščanskim strankam« pa je bil Kravos oproščen. Posl. Mermolja se s to razsodbo ni bil zadovoljil, ker je bil Kravos samo deloma obsojen. Kravos pa tudi ni bil zadovoljen, ker je bil sploh obsojen. Obtoženec zagovornik dr. Faninger, je za skrajni slučaj ponudil dokaz resnice, in sicer iz »Kmetijskega lista«, torej iz lastnega dokumenta samostojne kmetijske stranke. Senat je izdal sledečo razsodbo: »Vzklic obtoženca Kravosa se v polnem obsegu ugotovi ter se oprošča tudi radi očitka »Vi ste se prodali vladi!« Vzklic zasebnega obtožitelja Mermolje se kot neutemeljen zavrne. Že prvi sodnik je ugotovil, da se na političnih shodih med nasprotnimi strankami rabijo taki izrazi kot običajne fraze. Obtoženec Kravos se sklicuje tudi na »Kmetijski list«, v katerem je samostojna kmetijska stranka sama navedla, da je dr. Žerjav svojčas pomudil tej stranki 400.000 kron, in da se je radi njih samostojna kmetijska stranka pogajala z vlado. Torej tudi očitka »Vi ste se prodali vladi« ni smeti smatrati dobesedno.«

Sokolstvo.

Pozdrav našemu sokolskemu naraščaju!

Jutri, v nedeljo, se zbero goste trume našega naraščaja v Ljubljani. Ob tej priliki prihitite tudi iz daljne bratske Češke naši bratci Sokolčki. 23. julij je dan našega naraščaja. Ta dan bo naš naraščaj pokazal uspehe sokolskega dela. Že vnaprej smo prepričani, da bodo naši Sokolčki častno izvršili svojo nalogo in pokazali svojo veliko moč in silo. Sokolčki! Vsi vi bratci in sestrice iz severne Češke in vi bratci in sestrice iz mile nam domovine, bodite nam prisrčno pozdravljeni! Zdravo, Sokolčki!

tudi tedaj, če ne bi imela niti beličenja... in drugič, imeti mora toliko denarja, da bi si jo zaželel tudi tedaj, če bi bila grda kot pošast.«

Rabi pride za nekaj časa v norišnico. Obnaša se povsem mirno in dostojno. Ker je tudi silno pobožen, opravlja vsako jutro predpisane molitve.

Ko napoči prvi sabat (sobota), židovski praznik, je mož odločno zahteval, da se mu da na ta dan jed, ki je pripravljena po predpisih židovske vere. Hotel je imeti »košer« obed. Zdravnik ga skuša z lepa pregovoriti, da opusti svojo zahtevo, toda nori rabi začne kričati na vso moč, da se drugače pripravljeni jedi na dan svetega sabata ne bo dotaknil.

Zdravnik se mora končno udati. Pošlje torej bolnika s strežnikom v židovsko gostilno, da tam obeduje.

Ko se vrne, se zadovoljno spreha po vrtu. Zasmodil si je duhtečo smodko ter strastno kadil. Kajenje pa je židom ob sobotah strogo prepovedano.

Pri tem prijetnem delu ga zasači zdravnik in ves začuden obstoji.

»Rabi,« mu reče zdravnik, »ne razumem Vas...?«

»Zakaj me ne razumete, gospod doktor?«

»Iz same svetosti ste hoteli jesti »košer«, sedaj pa vidim, da Vam, kljub temu, da je danes sobota, smodka prav izvrstno diši.«

Rabi mu pa ves užaljen odvrne: »Mari mislite, da sem zastoj znozel...?«

Mačka.

Zakonska dvojica pride k mirovnemu sodniku.

Mož toži: »Zjutraj kupim pri mesarju eno kilo mesa in ga dam ženi, da pripravi kosilo. Potem odidem po svojih opravkih. Ko se vrnem, ne najdem obeda, pač pa ženo vso v solzah. Pravi mi, da ji je mačka snedla cel kos mesa. Jaz pa tega ne verjamem, ker jo poznam, kako požrešna je, in ima tudi razne druge »dobre lastnosti«.

»In vendar je mačka požrla meso,« zatrdi žena. »Naj se ne ganim z mesta, če ga ni požrla! Ni še preteklo pol ure, odkar ga je požrla!«

Mirovni sodnik veli ženi: »Pojdi po mačko!«

Ko je odšla, pravi možu: »Prinesi mi od bližnjega trgovca tehtnico!«

Oboje je kmalu na mestu. Mirovni sodnik posadi mačko na tehtnico ter ugotovi, da tehta ravno eno kilo.

»Tu je torej tista kila mesa,« zagrmí sodnik nad ženo, »kje pa je mačka...?«

Sokolom in občinstvu mesta Ljubljane! — V soboto, dne 22. t. m. se začne sokolski slavnostni dnevi s prihodom sokolskega naraščaja v Ljubljano. Tega dne pride veliko število češkega naraščaja, ki se ne straši velikega truda in dolge poti, da prisostvuje sokolski slavnosti naše mladine. Istodobno prihitijo v belo Ljubljano sokolska mladina iz vseh krajev naše države. Pozivljamo vse brate in sestre, da sprejmejo našo mladino kolikor mogoče pristrčno, da ji ostanejo dnevi bivanja v Ljubljani za vedno v spominu. Sokolstvu naklonjeno občinstvo prosimo, da se tudi odzove temu našemu pozivu, da sodeluje pri teh velikih sokolskih slavnostih in da podpira v teh slavnostnih dneh Sokolstvo v vseh zadevah. Ljubljansko občinstvo prosimo, da razobesi ta dan in tudi v prihodnjih sokolskih dneh, t. j. dne 6. avgusta in 10. do 15. avgusta po vseh hišah zastave v pozdrav številnim gostom. Okrasite z zastavicami in cveticami okna. Tisoči in tisoči tujcev bodo prispeji v Ljubljano, naša dolžnost pa je, da jim uredimo bivanje v Ljubljani kolikor mogoče ugodno in prijetno, tako da odnesejo kar najlepše spomine iz našega mesta. Pozivljamo vse, ki čutijo s Sokolstvom, da žrtvujejo v teh dneh vsaj nekaj ur v korist velike ideje Sokolstva. — Zdravo! — Zletni odbor Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Dr. Vladimir Ravnihar, starosta. — Dr. Riko Fux, tajnik.

Naraščajski dan. — V soboto, 22. t. m. sprejemanje gostov in Sokoličev iz domovine in Češke. Zvečer ob 18h pozdravni večer s telovadno akademijo v drevoredu Tivoli. V nedeljo, 23. t. m. ob 6h jutraj na telovadišču tekma, od 8.—10. ure izkušnje za javni nastop, ob 11. uri dopoldne izpred po mestu. — Pred magistratom pozdravni govor. — Popoldne ob 16. uri javna telovadba na zletnem telovadišču. — Zvečer se vrše predstave v obeh gledališčih in veselica v Tivoli. — Podrobnosti se razvidne iz lepakov.

Pokrajinski zlet Sokolstva v Ljubljani. — V nedeljo, 16. t. m. se je vršil v Ljubljani pokrajinski zlet, kot nadomestilo zletov ljubljanskih žup. JSS je priredil ta zlet na zletnem telovadišču. V ranem jutru so se izvršile izbirne tekme članov in članic, ki so pokazale prav lepe uspehe posameznikov in celih vrst. Tekme so se izvedle ločeno po župah. Vodila sta jih br. dr. Mur-nik in Ambrožič ter so trajale od 6h jutraj do pol 11h dopoldne. Obenem je med tekmo nastopilo tudi vojaštvo k izkušnjam. Izvajalo je znane vaje s puško prav dobro. Vojastvo je vodil major br. Milivojevič. — Popoldne ob poluščirih sta se zbrali župa Ljubljana in Ljubljana I. pred magistratom in skupno z vojaštvom odkorakali v kljub dežju na telovadišče. Javna telovadba je vsled vedno hujšega dežja odpadla.

Oni bratje in sestre, ki so kupili preteklo nedeljo vstopnice za pokrajinski zlet žup, ki se vsled dežja ni mogel vršiti, dobe

denar povrnjen, ako ga nočejo žrtvovati Sokolstvu. Denar se dobi samo proti vstopnici.

Nesreča na sokolskem zletnem telovadišču v Ljubljani. — Nekateri časopisi so prinesli pod tem naslovom razburljivo vest, da se je podrla v nedeljo na telovadišču tribuna. Te vesti so popolnoma neresnične in pretirane, ker se ni podrla niti ena tribuna, temveč je vihar podrl le dekorativno steno med obema godbenima paviljonoma. Stena se ni bila dogotovljena in pritrjena, ter so v trenutku, ko se je podrla, delali na njej delavci, tesarji. Iz tega je razvidno, da so različne vesti, da so bili na tej podrti steni gledalci, popolnoma izmišljene neresnične. Nesreče ni druge, kot da je dobil brat Rožič nekaj malih prask.

Češki naraščaj na naraščajskem dnevu dne 23. julija. V soboto dopoldne prispe v Ljubljano več sto naraščaja, moškega in ženskega iz Čehoslovaške republike. Naraščaj se odpelje iz Prage v petek jutraj ob 4.50 uri. Čas prihoda v Ljubljano bo pravočasno javljen. Naraščaj se pripelje s posebnim vlakom na progi Praga-Jesenice-Ljubljana. V nedeljo, 23. nastopi naraščaj pri javni telovadbi naraščaja. V ponedeljek, 24. jutraj odide na Bled, odkoder se vrne zvečer direktno v Prago. Pozivljamo Sokolstvo, da sprejme naraščaj ČOS kar najpristrčneje. Društva ob progi Jesenice-Ljubljana naj skrbijo za dostojen sprejem naraščaja na kolodvorih.

Sokolstvu Ljubljane in okolice. V soboto, 22. t. m. pride v Ljubljano češki naraščaj pod vodstvom namestnika staroste ČOS brata Štepaneka in sestre načelnice ČOS Mile Domalove. Pozivljamo bratska društva, da se polnoštevilno udeležijo sprejema naraščaja na južnem kolodvoru. Čas prihoda bo pravočasno javljen v časopisih. Sprejema se mora udeležiti tudi naraščaj in deca vseh ljubljanskih društev. Zdravo!

Iz stranke.

Krajevna organizacija NSS za dvorski okraj sporoča vsem članom tega okraja, da se je odbor na zadnji seji sledeče konstituiral: predsednik tov. **Vladko Pelan**, podpredsednik **Rudi Velepč**, tajnik **Vladimir Kravos**, blagajnik **Ivan Dražil**. Odbor je sklenil, da bo s 1. avgustom pobral pri vseh članih okraja strankin davek, ki znaša za celo leto 5 dinarjev. Prosimo vse člane, ki so medtem časom izpremenili stanovanja, da svoje nove naslove takoj javijo tajništvu NSS (Narodni dom).

Shod NSS v Krškem. Shod, ki se je imel vršiti v nedeljo 16. t. m. se je preložil na nedeljo 23. t. m. Ta dan nas obišče narodni poslanec **Anton Brandner**, ki bo poročal o politični situaciji in Narodno-socijalistični stranki. Tovariši in prijatelji stranke, vsi na shod!

Narodno-socijalna zveza.

Vsem podružnicam NSZ sporoča tajništvo, da bo po nalogu upravnega odbora obiskal tajnik vse one kraje, ki se zato javijo. Odbori, ki mislijo, da je v njihovem kraju potreben članski sestanek, naj to takoj javijo tajništvu.

Ribnica. Pri nas smo tudi na poziv vodstva priredili članski sestanek in se bavili s tekočimi društvenimi stvarmi. Videti pa je bilo, da si članstvo želi več sestankov, na katere naj bi prihajal kak član vodstva ali tajništva. — Ob tej priliki opozarjamo merodajno oblast, da opozori poštne urad v Ribnici, da se ne bo postopalo napram strankam tako grobo, kot se to dogaja. Za enkrat samo to! Če ne bo pomagalo — se oglasimo drugje.

Žiri. Zadnji čas smo se sestali člani NSZ in se pogovorili o svojem položaju in svojih bodočih nalogah. Sklenili smo, da pritegnemo v svoje vrste vse narodno-misleče delavstvo. Ob tej priliki naj omenimo še, da se je pričelo med mladino gibanje za ustanovitev izobraževalnega društva »Bratstva«. Predpriprave so v teku in kmalu bo delavska mladina imela prijeten kotiček, kamor se bo za odhiti zatekala. O priliki več iz našega kraja.

Hrastnik. Predzadnji teden se je vršil pri nas sestanek NSZ, na katerem smo razpravljali o tekočih zvezinih zadevah. Pri tej priliki se je konstatiralo, da se malo število delavstva zaveda pomena dobre organizacije. Zato kličemo vsem zaspancem in omahljivcem. V kolo, tovariši, vsi v vrste Narodno-socijalne Zveze.

Sevnica. Kam pa to vede? Našim članom je znan boj, ki ga bje NSZ z Winklejevo tovarno v Sevnici radi neopravičenega odpusta delavca Ivana Perca. Na večkratno posredovanje je merodajna oblast uvedla v tej zadevi preiskavo in končno izdala pod šte. 2987-166 K z dne 6. junija t. l. odlok, s katerim se ima delavec Ivan Perc sprejeti zopet na delo. S tem je pristojna oblast pokazala, da je bil Perc neopravičeno odpuščen in mu dala s tem zadoščenje. — Z odlokom se pa ni sprijaznil Nemec Winkle in njegov adlat Guzelj. Kratkotomalo je izjavil državni nadzornik Guzelj, da Perca ne sprejme in raje sam zapusti službo. Tako je romal sedaj ta odlok v Beograd ministrstvu pravde, ki naj odloči, ali naj se Perca sprejme v službo in odslovi drž. nadzornika Guzelja ali pa obratno. Ker vemo, da bo čisto gotovo Guzelj ostal,

Perc pa še nadalje brez zaslužka, se samo vprašujemo kam nas tako početje pripelje? So li dandanes sekvestri res vsegamogočni in smejo li res diktirati višji oblasti? Opozarjamo na to našega poslanca tov. Brandnerja in upamo, da bo onemogočil sekvestru Guzelju končno zmogoslavje. Žalostna nam majka pri takih mogočnejih!

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Gosp. F. A. — Avstrija. Naročnina je poravnana do konca tega leta. Zdravo!

Vse krajevne organizacije, ki doslej še niso vposlale pobrane zaostale naročnine, pozivljamo, da takoj vpošljejo nabrane zneske in pole, ker hočemo s 1. avg. t. l. list ustaviti brezpogojno vsem, ki niso poravnali dotlej svoje naročnine.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Obtoženec Vladimir Kravos, rojen 1895 v Trstu, pristojen v Trst, pravoslavne vere, oženjen, tajnik NSZ, stanujoč v Ljubljani, Rimska cesta št. 5, starši Franc, Katarina roj. Mihalič, nekaznovan, je kriv, da je kot urednik periodičnega tednika »Nove Pravde« priobčil v št. 16. z dne 22. aprila 1922 pod naslovom »Kaj čaka v starosti rudarja« poročilo, v katerem imenuje zasebnega tožitelja Zupanca verižnika, spekulant, netopirja, ter s tem dolži zaničljivih lastnosti, toraj kot urednik zanemarjal ono paznost, pri kateri bi, ko bi jo imel, kakor je njegova dolžnost, bila izostala priobčitev kaznjive vsebine tiskovine. S tem je zagrešil prestopke po čl. III. zak. z dne 15. 10. 1868 l. št. 142 točka 1. in se kaznuje po točki 5 in z uporabo § 266 k. z. na 100 Din globe, v slučaju neiztirljivosti na 48 ur zapora in da se priobči razsodbo v teku treh dni po pravomočnosti v »Novi Pravi« in po § 389 k. pr. r. v povrnitev kazenskih stroškov.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VI, dne 21. junija 1922.

Kralj I. r.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Glavni in odgovorni urednik: Vladimir Kravos, uradnik, Ljubljana.

Kdor hoče imeti res s praviimi predvojnimi barvami prepletkano hišo, naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj
pleskar in ličar
Ljubljana,
Kolodvorska ulica šte. 6.

Zaloga čevljev
lastnega izdelka

DRAGOTIN ROGLIČ, Koroška cesta 19, MARIBOR
komisijska zaloga pri Betki Lešnik. Gosposka ulica 14.

Delniška glavnica:
K 20.000.000—

Slovenska eskomptna banka
LJUBLJANA. Šelenburgova ulica šte. 1.

Rezervni zakladi:
K 6.500.000—

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Jadranska banka Beograd

Delniška glavnica: Din 30.000.000—
Rezerva: . . . Din 15.000.000—
Naslov za brzjave: JADRANSKA.

Podružnice:
Celje, Caviat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Delniška glavnica: Din 30.000.000—
Rezerva: . . . Din 15.000.000—
Naslov za brzjave: JADRANSKA.

Afilirani zavod: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortland Street, New-York City.